

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Margity Fridovej a JUDr. Heleny Haukvitzovej v právnej veci žalobcu: C., C., H., IČO: X., zast. J., advokátom, X., H., proti žalovanému: M., miesto podnikania J., IČO: X., zast. J., advokátom, Š., H., o zaplatenie 1 643 776 Sk s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cb 269/01-563 zo dňa 26. januára 2006 v znení doplnčacieho rozsudku zo dňa 26. januára 2006 č. k. 3Cb 269/01-563, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. januára 2006 č. k. 3Cb 269/01-563 v znení doplnčacieho rozsudku zo dňa 26. januára 2006 č. k. 3Cb 269/01-563 v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania na účet jeho právneho zástupcu v sume 40 325 Sk.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zastavil konanie o sumu 4890 Sk a žalobu zamietol. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť štátu trovy dokazovania znalcom 7632,50 Sk. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť štátu trovy dokazovania znalcom 3278,50 Sk a nahradiť žalovanému trovy konania 16 029 Sk k rukám právneho zástupcu žalovaného, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia sumy 1 643 776 Sk ako dlh za zásoby tovaru na veľkopredajni potravín a nájom za dobu užívania veľkopredajne potravín. Žalovaný v priebehu konania nespochybnil skutočnosť, že nebytové priestory užíval napriek tomu, že zmluvu o nájme neuzavrel. Nespochybnil ani to, že v priestoroch prevádzky sa nachádzali zásoby predchodcu žalobcu, ktoré žalovaný predal. Spochybnil však výšku uplatnenej pohľadávky. Tvrdil, že žalobcom deklarované množstvo a kvalita zásob nezodpovedala skutočnosti, preto v krátkom čase ukončil prevádzkovanie tejto predajne. Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že žalovaný prevzal tovar žalobcu v roku 1999, rovnako nie je sporné, že užíval žalobcove nebytové priestory a HIM. Taktiež nie je sporné, že medzi účastníkmi konania nedošlo k uzavretiu kúpnej zmluvy o odpredaji žalobcových zásob, ani k uzavretiu zmluvy o prenájme veľkopredajne a drobného investičného majetku. V danej veci ide o bezdôvodné obohatenie. Spornou však zostala výška bezdôvodného obohatenia, ktorú mal získať žalovaný. Po zrušení rozhodnutia odvolacím súdom, súd doplnil dokazovanie v zmysle intencií odvolacieho súdu, nariadil vo veci znalecké dokazovanie na zistenie či inventarizácia vykonaná 31.3.1999 bola v súlade s účtovnými pravidlami, zaoberal sa tiež vyplatenými zálohovými platbami žalovaným pre žalobcu, výškou nájomného za HIM, tovarom žalovaného, ktorý prevzal žalobca ako aj čiastkami uvádzanými žalovaným, ich oprávnenosť, resp. neoprávnenosť vyhodnotil vo vzťahu k pohľadávke žalobcu. V priebehu konania žalobca zobral žalobu späť v časti 4890 Sk, s čím žalovaný súhlasil, preto súd postupom podľa ust. § 96 ods. 1,3 OSP konanie v tejto časti zastavil.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalobca v konaní uplatnil právo na zaplatenie čiastky 1 634 776 Sk, ktorá pozostávala z nezaplatenej sumy 1 488 673 Sk z faktúry č. 9920428 pôvodne na sumu 1 975 638,50 Sk ako ceny tovaru prevzatého podľa inventúrneho súpisu k 31.3.1999. Ďalšia čiastka 39 780 Sk predstavuje nájom HIM od januára do marca 2000 a suma 106 123 Sk zostatok nájmu za apríl – december 1999, týkajúca sa HIM. Na čiastku 1 634 776 Sk žalovaný urobil uznanie záväzku dňa 1.8.2000. Pôvodný dlh žalovaného podľa žalobcu predstavoval sumu 2 121 741,50 Sk, kde podľa znaleckého posudku žalobca nedôvodne účtoval čiastku 5392,80 Sk za neexistujúci tovar. Duplicitné účtovanie tovaru bolo v rozsahu

317 815,65 Sk a žalobca si takisto nedôvodne účtoval 7 % prirážku tovaru v rozsahu 268 766,80 Sk. Rozdiel medzi sumou 2 121 741,50 Sk a neoprávnenými položkami v rozsahu 591 975,25 Sk predstavuje sumu 1 529 766,25 Sk. Podľa znalca žalovaný zaplatil čiastku 600 000 Sk v priebehu konania, vrátil tovar v rozsahu 468 848 Sk a zaplatil ďalších 486 965,50 Sk do podania žaloby. Celkove tak žalovaný zaplatil 1 555 813,50 Sk. Skutočná pohľadávka žalobcu mala byť v rozsahu 1 529 766,25 Sk a žalovaný zaplatil 1 555 813,50 Sk, teda viac ako je nárok žalobcu. Súd preto nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol. Ak žalobca v konaní uvádzal, že časť späťvzatých zásob tovaru v rozsahu 468 848 Sk započítal na svoje pohľadávky voči žalovanému na platby nájmu a dodávky elektrickej energie, kde zo strany žalobcu neboli doložené konkrétne nároky, resp. doklad o započítaní, tak súd nemohol na takýto prejav žalobcu prihliadať a vrátený tvar v rozsahu 468 848 Sk súd započítal na nárok žalobcu z bezdôvodného obohatenia. Nároky žalovaného na úhradu príspevku na mzdy 264 900 Sk, preplatenie dovoleniek 26 027 Sk, nevyporiadania tzv. obalového konta F. 22 803 Sk a preplatenie mäsových výrobkov firme S. v sume 39 183 Sk, súd hodnotil ako nedôvodné. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojho nároku ako započítacej námietky na pohľadávku žalobcu. V konečnom dôsledku súd zamietol zostatok nároku žalobcu aj bez ohľadu na uvedené pohľadávky žalovaného voči žalobcovi. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, a to proti výroku, ktorým súd žalobu zamietol ako aj proti výrokom, ktorým uložil žalobcovi povinnosť nahradiť trovy konania štátu, resp. žalovanému. Vytýkal súdu prvého stupňa, že vo svojom rozhodnutí vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci najmä v tom, že žalobou uplatnený nárok žalobcu kvalifikoval ako právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Uviedol, že pokiaľ v konaní žalovaný tvrdí, že všetky zmluvy sú neplatné, lebo on ich nepodpísal, a teda sa dovoľáva neplatnosti právneho úkonu zrejme pre nedostatok jeho vôle, tak jeho tvrdenie je tendenčné a v rozpore s jeho skutočnou vôľou v aktuálnom čase, a preto súd jeho konaniu a obrane nemal poskytnúť ochranu, lebo ten, kto sám túto neplatnosť spôsobil, sa jej nemôže platne dovoľovať. S týmito skutočnosťami sa prvostupňový súd nedostatočne vypořiadal a nesprávne právne hodnotil dostatočne zistený skutkový stav, keď prijal zjavne tendenčné tvrdenia žalovaného za základ pre svoje rozhodnutie.

Namietal, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázal na to, že žalobou zo dňa 6.4.2001 uplatnil svoje nároky voči žalovanému celkom vo výške 1 634 776 Sk, počas konania zobral čiastočne svoj návrh späť, a to v sume 600 000 Sk, lebo túto sumu mu žalovaný uhradil. Teda predmetom sporu, na ktorom žalobca zotrval, bola suma 1 029 886 Sk.

Nepresne, a preto nesprávne prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozsudku tvrdí, že pôvodný dlh žalovaného podľa žalobcu predstavoval čiastku 2 121 741,50 Sk. Toto tvrdenie súdu nevychádza z vyjadrení sporových strán ani zo žiadnych dôkazov. Žalobca v konaní nepreukazoval úhrady vykonané žalovaným ani v jednom prípade, pretože tieto úhrady neboli sporné a boli podložené zhodnými tvrdeniami žalobcu i žalovaného. Rovnako sa to týka i sumy 468 848 Sk, ktorá bola na základe vzájomnej dohody z 12.4.2000 započítaná medzi žalobcom a žalovaným a touto zápočtovou dohodou použitá na úhradu faktúr žalobcu za dodané energie podľa zostavy, ktorá je súčasťou tejto dohody. Táto dohoda bola kvalifikovaným právnym úkonom uzatvoreným v písomnej forme, podpísaná žalobcom i žalovaným, a teda vzájomné pohľadávky a záväzky definované v tejto dohode zanikli ku dňu 12.4.2000.

Žalobca ani žalovaný túto dohodu o zápočte nespochybnili. Súd prvého stupňa teda pochybil, keď vykonal opätovný zápočet neexistujúcej pohľadávky žalovaného oproti jeho existujúcim záväzkom. Navrhol preto žalobe vyhovieť a zaviazat' žalovaného k úhrade sumy 1 029 886 Sk. Pokiaľ by odvolací súd dospel k záveru, že právne úkony žalovaného nezaväzujú, lebo tieto nepodpísal, a preto žalobcovi možno priznať len právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, zastáva názor, že toto bezdôvodné obohatenie vzniklo žalovanému minimálne vo výške 437 910,75 Sk a navrhol žalovanému uložiť povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 437 910,75 Sk titulom bezdôvodného obohatenia a nahradiť mu trovy konania. Pre prípad, že by odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil, žiada proti jeho rozhodnutiu vysloviť prípustnosť dovolania, pretože otázku platnosti kúpnej zmluvy považuje po právnej stránke za vec zásadného právneho významu.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že nesúhlasí s jeho tvrdením, že dôvod neplatnosti predmetných zmlúv mal spôsobiť žalovaný, žalobcovi bolo známe, kto na strane žalovaného zmluvu podpísal a mal vedomosť, že nešlo

o žalovaného. Pokiaľ ide o výšku uplatňovaného nároku, poukázal na závery znaleckého dokazovania, z ktorých vyplynulo, že žalovaný dokonca uhradil žalobcovi viac, ako bola skutočná výška pohľadávky. Navrhol preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, (§ 10 ods. 2 OSP) prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 OSP na nariadenom pojednávaní podľa § 214 ods. 1 OSP. Vychádzal zo zistenia, že žalobca sa proti žalovanému domáhal zaplata sumy 1 634 776 Sk z titulu dlhu za potravinársky tovar vo veľkopredajni potravín a nezaplatený nájom za dobu užívania veľkopredajne potravín. Žalobca v priebehu konania v časti o zaplata 600 000 Sk vzal žalobu späť. Po späťvzati žaloby bolo predmetom sporu zaplata pohľadávky v časti 1 034 776 Sk z titulu nájomného za užívanie nebytových priestorov a z titulu ceny zásob nachádzajúcich sa v týchto priestoroch. Z obsahu spisu ako aj z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom vyplýva, že právny predchodca žalobcu zmluvu o predaji a odkúpení zásob tovaru z 30.4.1999, nájomnú zmluvu č. 1/3/99 o nájme DHIM ako aj nájomnú zmluvu č. 8/7/99 o nájme HIM a DIM, v záhlaví ktorých je uvedený ako zmluvná strana žalovaný, dal podpísať synovi žalovaného, ktorý v tom čase nebol zamestnancom žalovaného, ale bol zamestnancom právneho predchodcu žalobcu. Právny predchodca žalobcu preto so synom žalovaného nekonal ako s osobou poverenou určitou činnosťou (§ 15 Obch. zák.) a nekonal s ním ani ako s inou osobou v prevádzkarni žalovaného (§ 16 Obch. zák.). Nemal preto dôvod nepreveriť si, či rokuje s osobou oprávnenou za žalovaného uzavrieť uvedené zmluvy. Keďže syn žalovaného nemal ani písomné splnomocnenie od žalovaného (§ 31 až 33 Obč. zák.) na takýto právny úkon, ide o neplatný právny úkon, ktorý žalovaného nezaväzuje. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že uvedené zmluvy sú absolútne neplatné (§ 40 ods. 3 Obč. zák.), pretože boli podpísané neoprávnenou osobou. Plnenie poskytnuté na základe neplatného právneho úkonu je bezdôvodným obohatením, pretože nebol právny dôvod ho poskytnúť a osoba, ktorá ho získala, je povinná ho vrátiť. Správny je potom názor súdu prvého stupňa, že predajom tovaru v predajni po 1.4.1999 sa žalovaný bezdôvodne obohatil, nakoľko mal majetkový prospech z predaja tovaru bez právneho dôvodu (neexistovala platne uzavretá zmluva o odpredaji a následnom odkúpení zásob tovaru). Taktiež mal žalovaný majetkový prospech z užívania hmotného investičného majetku

a drobného hmotného investičného majetku v rozsahu nepodpísaných nájomných zmlúv č. 8/7/99, kedy tieto veci užíval bez zmluvy a neplatil nájom. To isté platí aj u nájomnej zmluvy č. 1/3/99 na drobný hmotný investičný majetok, ktorý takisto žalovaný užíval, nájom neplatil a vzniklo teda u neho bezdôvodné obohatenie.

Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať (§ 451 ods. 1 Obč. zák.). Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Podľa § 458 ods. 1 Obč. zák., musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Žalovaný v priebehu konania nespochybnil skutočnosť, že nebytové priestory užíval napriek tomu, že zmluvu o nájme neuzavrel. Nespochybnil ani to, že v priestoroch prevádzky sa nachádzali zásoby právneho predchodcu žalobcu, ktoré žalovaný predal. Spochybnil však výšku uplatnenej pohľadávky, namietal, že žalobcom deklarované množstvo a kvalita zásob nezodpovedala skutočnosti, a preto v krátkom čase ukončil prevádzkovanie tejto predajne. Odvolací súd sa stotožnil s právnym posúdením veci, ako to konštatoval súd prvého stupňa, že v danom prípade ide o vydanie bezdôvodného obohatenia. Keďže predmetné zmluvy žalovaného nezaväzujú, hodnotu prijatého a vráteného tovaru, nemožno započítať na iný záväzok. Pokiaľ teda žalobca vo svojom odvolaní uplatnil alternatívny petit na zaplatenie sumy 437 910,75 Sk žalovaným titulom vydania bezdôvodného obohatenia, je potrebné odrátať hodnotu tovaru, ktorý bol žalobcovi vrátený, pretože ju nemožno započítať na iný záväzok. Súd prvého stupňa nepochybil, keď nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol. Dôkazy týkajúce sa výšky bezdôvodného obohatenia, ktoré mal získať žalovaný, ako aj dôkazy navrhované oboma účastníkmi konania prvostupňový súd správne vyhodnotil a dospel k správne právnemu záveru. Vychádzal pritom aj zo záverov znaleckého posudku, z ktorého jednoznačne vyplýva, že skutočná pohľadávka žalobcu mala byť vo výške 1 529 766,25 Sk a žalovaný zaplatil 1 555 813,50 Sk, teda zaplatil viac, ako je nárok žalobcu.

Vzhľadom na uvedené, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil podľa § 219 OSP ako vecne správny, a to vrátane výroku o náhrade trov konania, keďže ani tu nezistil pochybenie.

Návrhu žalobcu na pripustenie dovolania proti svojmu rozhodnutiu odvolací súd nevyhovел, pretože má za to, že v danom prípade nejde o otázku po právnej stránke zásadného významu. O takéto rozhodnutie ide vtedy, ak rieši doposiaľ nenastolenú alebo v iných súvislostiach prezentovanú a právne riešenú otázku takým spôsobom, ktorý je významný z hľadiska rozhodovacej činnosti súdov vôbec, teda má všeobecný dopad na porovnateľné prípady. Spravidla je to vtedy, ak rieši takú právnu otázku, ktorá ešte nebola riešená judikatúrou vyšších súdov alebo výklad, ktorej v ich judikatúre nie je ustálený, alebo ak odvolací súd posúdil určitú právnu otázku inak, než je riešená v konštantnej judikatúre vyšších súdov. V danej veci ide najmä o posúdenie platnosti právneho úkonu s prihliadnutím na skutkové okolnosti prípadu.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 224 ods. 1 OSP a úspešnému žalovanému priznal ich náhradu. Trovy konania pozostávajú z dvoch úkonov poskytnutej právnej služby po 14 850 Sk (vyjadrenie k odvolaniu z 15.4.2006 a účasť na pojednávaní dňa 22.1.2008), režijský paušál – 1 x 164 Sk, 1 x 190 Sk, cestovné za cestu H. – Bratislava a späť 761 Sk a náhrada za stratu času 30 x 317 Sk, t. j. 9510 Sk, spolu 40 325 Sk (§ 10 ods. 1, § 16 ods. 3, § 17 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb).

Odstránené: Humenné

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 22. januára 2008

**JUDr. Zuzana Ď u r i š o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: